

ȘCOALA PRIMARĂ

ORGAN DE INFORMAȚIUNI A ÎNVĂȚĂTORILOR DIN REVIZORATUL ARADULUI

ABONAMENT:
Anual 40 Lei :: Exempl. 3 Lei

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR:
NICOLAE CRISTEA

ANUNȚURI:
Un șir 2 Lei

Serbări culturale.

Inițiativa și zelul oamenilor cu gânduri bune, cheamă lumea românească, ce mai păstrează în inimă un locșor și pentru alte preocupări decât cele de îmbogățire ușoară, să se apropie cu cucernicie de o casă ce poartă un nume așa de frumos și sfânt „Palat Cultural”. Frumos prin maestratea zidirii și arta picturală, ce-l împodobeste, și sfânt prin taina învierii ce se predică din învățătura nouă, a sufletelor nou, din belșugul minților luminate și a dorurilor convingătoare. Procesul deschis de câți-va visători și entusiaști, de mănunchial personalităților inspirate de gânduri calde ce țintesc să mână înainte carul culturai naționale și prin ea o lume întreagă de loviți ai soartei nemiloase, cari mai până deunăzi nu s'au cunoscut puterile creațiunilor artistice, nici comoara propriului suflet. Acum aceste pe rând se desvăluie, adevărurile tișnesc și observi cum cade și să năruie toată artificialitatea absurdă, se spulberă chinezaria schilodă, rămășița a sofismelor nedrepte și răutăcioase.

Limba dulce a cronicarilor, ornamentată cu alesele haine din bogăția nesfârșită a iobagului de eri varsă miracolele științei românești, prin glasul indivizilor superiori, efluxul energiilor ce stau acumulate în sânul poporului român. Vitalitatea și trăinicia reînviază, iar menirea neamului nostru se îndeplinește încet și sigur aici la păretele estic al Europei.

Simeon Mehedinți. Un nume ce inspiră încredere și atragere. Un om ce împrăstie amarul zilelor de griji și te pornește prin celea meleaguri și plaiuri frumoase ale științei românești. Deschide priveliști înălțătoare din țara făurită din trupuri de voinici și inimi cu-

tezătoare. O personalitate plămădită în vatra de oameni dârji în apărarea cenușei ei. Un erou ce zdrobește fatalități și ridică pe ruinele lor, ridică steagul vredniciei și a muncii desrobitoare, unicul leac întins de dânsul în croirea altor vremi, altor suflete.

În 19 Martie a venit la noi și ni-a vorbit lin și dulce despre România. Ce măreț a fost în rostirea cuvintelor și descrierea aspectelor ce prezintă această țară. Vocea capătă timbru unei rugăciuni, când amintește munții îngrăditori, așezați anume de Dzeu să fie podoba și avuția noastră. Ce duioșie de răzeș în spunerea șesurilor, ce hrănesc prin sudorile neamului atâția fii nevrednici și atâtea fire hrăpărețe, ce rup cu lăcomia hienii bucățile nemuncite. Înălțător în enumerarea riurilor ce pornind din munți, varsă binecuvântarea isvoarelor peste câmpiile întinse, nădejile noastre.

Măreț în menirea neamului nostru și neascunzând nimic, face mărturisiri de conduită pentru că să-și îplinească cu destu'ă chemare rostul viețuirii. Și câte ni-a spus cu câte ni-a răscolit sufletul, cât dor a aprins, câte gânduri bune ni-a croit, el, omul țarinei românești și reprezentantul cel mai demn al cunoașterii pământului românesc.

A fost și s'a dus unde îl cheamă multele îndatoriri, dar a lăsat atâtea bucăți din sufletul lui de român, încât ne simțim mai plini de dragoste față de aceasta țară și acest neam pe care ni-l'a lăsat în grija conducerii noastre.

Din partea unui dascăl muncit de aceleași credințe și convingeri, primească asigurarea înțelegerii. Dascălul Mehedinți a fost. Când ne vin ceilalți gânditori?

N. C.

Problema scriso-cetitului.

De Iosif Moldovan.

VII.

Despre metoda fonomimic am aflat, că în prima sa fază, a fost premiat de republica franceză cu medalia de aur. La 10 ani după ivirea sa, a obținut al doilea premiu, și s'a și introdus obligator în învățământul primar.

În Ungaria s'a răspândit prin învățatoarea Tomcsányi Cukrász Róza din Mátyásföld, care prin prelegeri practice, cuvântări și diverse scrieri a arătat învățătorimei puterea magică a acestui metod.

La anul 1899 a scos prima, iar la 1901 a doua ediție a instrucțiunii sale metodice sub titlul „*Fonomimikai előgyakorlatok a magyar olvasás és írás tanításához.*” În anul următor a apărut apoi prima carte de cetire în baza acestui metod: *A magyar gyermek első könyve.*

Învățătorii l-au întimpinat cu bucurie și îndecurs de 4—5 ani s'a răspândit în toată țara.

În Budapesta s'a introdus în anul 1906.

În clasa I a fost atunci 14000 școlari. Din aceștia 10.000 cu ajutorul fonomimice au învățat scris-cetitul îndecurs de 2 luni. Cei-alți 4000, cărora li-s'a propus pe baza cuvintelor normale, abia au ajuns acelaș rezultat pe la sfintele Paști.

În baza acestor constatări, metoda fonomimic s'a introdus obligator în toate școlile de prăscă la școlile normale.

Azi e folosit în toate școlile și ABC-dare de alt metod afli numai în biblioteci.

Învățătorii germani, din motivul că forma complicată a literelor n'au favorizat procedura, nu l-au aplicat. De când s'a introdus însă literile latine, ABC-darele încep a apărea în baza acestui metod și la ei.

În cât privește practicabilitatea lui am constatat, că în timpul ce ne stă la dispoziție, chiar și în școlile nedivizate, ne asigură rezultat perfect, anume:

Pentru învățarea scris-cetitului în baza programelor în vigoare, avem la an 60 lecții de câte $\frac{1}{2}$ oră.

Computând 10 lecții pentru exercițiile de desen, cari înlesnesc exercițiile de pregătire pentru scriere și premerg dezvoltării sunetelor, ne mai rămân 50 lecții. Din aceste socotind o lecție pentru fiecare sunet, în 28 lecții terminăm literile mici în 14 și cele mari și încă ne rămân 8 lecții pentru repetiri.

În baza experienței ce o avem, afirmăm cu conștiință liniștită că în acest timp ori care învățător poate ajunge cu ușurință rezultat perfect chiar și cu elevii cari din ori-ce cauză sunt constrânși a absentă din când în când, pentrucă în cursul exercițiilor de repetire, cu care să începe fiecare lecție, își însușesc cu ușurință și sunetele din prelegerile absentate, nefiind nevoie de nouă lecție pentru ei, aceea ce la alte metode se reclamă necondiționat.

Putem afirma și mai mult, se pot învăța cu ușurință chiar și două sunete într'o lecție, fără să alterăm rezultatul, pentrucă puterea magică a acestui metod are darul de a face adevărate minuni.

Cunoaștem o seamă de învățători, cari până nu l-au cunoscut, l-a combătut, iar azi sunt cei mai mari aderenți ai lui.

Învățătorul care l'a deprins, nu se mai poate despărți de el. A dispărut nervositatea învățătorului și frica școlarului. Ei nu mai sânt greutatea învățării scrierii și a cetirii; ci o plăcere care-i predispune pentru învățământ și-i atrage cu o putere magică la școală.

E adevărat făcător de minuni acest metod, un pod de aur, care li face copilului o trecere ușoară și plăcută dela viața familiară la cea școlară.

Și fiindcă reclamă timp puțin, învățătorului i-se dă posibilitatea de a face lucru perfect, armonizând educația și instrucția în baza și cu ajutorul tuturor disciplinelor.

Am constatat, că elevii pregătiți cu ajutorul acestui metod, au devenit cei mai distinși școlari ai învățământului mediu, ba și cei rămași dela școală, nu încetă a scrie și ceti, fiind aceasta ocupație de prelidecție pentru ei.

(Va urmă).

O mulțumire sinceră celor 700 votanți.

Mănat în lupta electorală de Asociația corpului didactic primar din Transilvania, Crișana, Bănat și Maramurăș, aduc și pe calea acestei reviste dăscălești, o călduroasă și plină de toată dragostea de român, mulțumire celor 700 votanți ai circumscripției Șiria, cari și-au dat cu plăcere asentimentul de a-mi acorda încrederea lor. Cu duioșie, în care e amestecată toată recunoștința unui biet luptător ce n'au cunoscut încă viața frământată a nenumăratelor peripeții electorale, mă gândesc la ei, cari au văzut în persoana mea un om neapucat de valvîrtejul intereselor omorîtoare de conștiință. Cuvintele spuse în adunări n'au fost zăgazul patimei, nici ale luptei de ură, de clasă, ci o școala de indemn spre mai bine. M'au ascultat mulți, și în ceata nenumărată a auditorilor s'au aflat 700 suflete, cari m'au înțeleș. E bun acest început. Li datorez multe acestora. Cu nădejdea în Dzeu, voiu satisface datorințelor mele, nu de candidat pentru un scaun în cameră, ci de învățător, care le va spune nu de lupte între frați, ci de unirea sfântă a sufletelor românești, ce au gânduri înalte și doruri sfinte. Atunci sunt sigur că mai mulți se vor gândi la dascălul ce numai bine și adevăr li-a spus.

Nicolae Cristea

fost candidat de dep. în circ. Șiria.

PARTEA OFICIALĂ.

No. 1023/1922. — Salarizarea membrilor corpului didactic dela școalele primare de stat începând cu 1 Aprilie 1922. Retribuțiunile corpului didactic sunt cele cuprinse și instrucțiunea No. 1116/1921, anume:

Învățământul primar rural: a) învățător titular dela 1—3 ani de serviciu 600 lei de salariu de bază; b) inv. titular dela 4—6 ani de serviciu 700 lei; c) inv. titular 7—12 ani de serviciu 800 lei; d) inv. titular cu peste 12 ani de serviciu 1000 lei; e) conducătoarele de grădini de copii rurale asimilate în totul cu învățătorii. La aceste lefuri de bază, se calculează gradația de 25% la fiecare termen (4 gradații); f) învățătorii cursiști vor primi leafă de bază 400 lei lunar. Afară de retribuțiunile aceste, mai pri-

mește fiecare învățător 200 lei indemnizație de scumpete; g) învățătorii preoți fără cvalificație învățătorească, angajați provizor la școalele de stat sau statificate, întrucât în urma funcțiunii lor beneficiază de indemnizație de scumpete, vor primi o diurnă lunară de 500 lei pe timpul serviciului. Întrucât au și cvalificație de învățător (Diploma) și nu primesc dela Stat retribuțiunile de preoți și dacă au funcționat ca învățători, li-se vor socoti toți anii petrecuți în învățământ și vor primi aceleași retribuții, ca învățătorii cu aceiași ani de serviciu. Dacă însă au cvalificațiune deplină de învățători și sunt retribuiți dela Stat în urma oficiului preoțesc, li-se vor computa anii de serviciu petrecuți în învățământ și vor primi o diurnă care este egală cu leafa de bază (fără gradații) a învățătorilor cu aceași ani de serviciu; h) învățătorii penzionați și reactivați în mod provizor, vor primi o diurnă care corespunde lefei de bază (fără gradații) a anilor petrecuți în învățământ până la pensionare. i) Învățătorii tolerați, studenți absolvenți de 2—3 și mai multe clase secundare și aplicați în învățământ în mod provizor vor beneficia pe timpul funcțiunii lor o diurnă lunară de 400 lei. Absolvenții de teologie fără cvalificație inv. vor beneficia pe timpul serviciului o diurnă de 600 lei lunar, având cvalificație de învățător (Diplomă) vor fi retribuiți asemenea cu învățătorii începători (600 lei și scumpetea) iar provăzuții numai cu absolut, se vor retribui ca inv. cursiști; j) personalul de serviciu, ca servitori și bone, la sate vor avea diurnă 100 lei lunar, la orașe 150 lei.

În urmarea acestora sunt îndrumați toți preoții cari funcționează ca învățători să dovedească cu documente originale ori copii autentice, cvalificația ce o posed, precum și anii de serviciu petrecuți în învățământ.

Învățământul primar urban: a) învățătorii până la 12 ani de serviciu 800 lei; b) învățătorii cu peste 12 ani de serviciu 1000 lei; c) conducătoarele de grădini de copii urbane sunt asimilate în totul învățătorilor urbani.

La aceste lefuri de bază se calculează gradația de 25% la fiecare termen, indemnizația de scumpete 300 lei lunar și bani de locuință.

Arad, la 28 Martie 1922.

A. Lipovan, s. revizor.

No. 1058/1922. — Participare la al IV. curs de vara. Directoratul General al Ministerului Instrucțiunii din Cluj cu No. 41589/1921. VI. comunică ordinul No 21413/1921 prin care s'a pus în vedere elevilor cursurilor de vară anterior pentru învățătorcă în anul 1922 se vor face examenele de absolvență.

În vederea unei pregătiri temeinice a cursiștilor și pentruca aceștia se-și poată complecta studiile făcute în celea trei cursuri anterioare se va deschide la școala normală din Deva, cu începere de 1 Iulie 1922, al IV. curs de vara.

Acest curs de vară va ține 6 săptămâni. După încheierea cursului din acest an, toți cursiștii sunt obligați a face examenul de fine, vor avea însă, că înainte de prezintarea lor la acest examen să semneze angajamentul cerut prin Ordinul No. 19612/1921.

Acelor trecuți peste examenul de fine li se asigură: 1. Stabilitate în învățământ; 2. titlul de învățători ajutori; 3. 90% din toate retribuțiile unui învățător titular; 4. pot să se prezinte la examen de capacitate, care va egala, cu calificarea făcută de elevii școalelor normale și vor intra în toate drepturile învățătorilor titular. Examenul de capacitate se va ține la școala normală din Deva într'un termin ce se va publica mai târziu.

Acest ordin se comunică învățătorilor cursiști, spre știre și acomodare.

Arad, la 20 Martie 1922.

Moldovan, revizor.

No. 64/1922. — Comunicat către toți învățătorii dela școlile primare. În baza Ordinului Ministerului Instrucțiunii No. 11984/1922, invit pe toți acei învățători de stat dela școlile primare cari deja au valabilizat carnetele de călătorie a soțiilor pentru 12 călătorii anuale pe C. F. R. ca se trimită acestu Revizorat încă 1 leu în numerar, având a ne indica Nrul carnetului a soțului (învățătorului.)

D. Olariu, s. revizor.

Secția Județeană.

Rugăm cu insistență pe toți colegii Inv. din jud. Arad a presenta cât mai grabnic „Declarațiile” de membru al Secției, pentru a putea subșterne raport complet comitetului central.

Designații conferințelor trecute în studierea temelor emanate din partea comitetului central al Secției, să binevoiască a presenta președinților despărțământului respectiv lucrările încredințate, ca aceștia să facă tot posibilul a le presenta comisiilor literare.

De oarece la solicitarea noastră făcută în aceasta gazetă către cassarii despărțământelor, nu toți au satisfăcut îndatoririlor, din nou să îndrumă ca cât mai grabnic să presinte președintelui Secției Județene Iuliu Groșorean Inv. Gașa raport detaliat despre sumele încasate dela membrii corpului didactic primar. Neglijența întârzie rezolvarea chestiilor financiare și așa cam șubrede.

Dnii președinți ai despărțământelor sunt recercați din nou a trimite procesele verbale ale conferințelor. În viitor îi rugăm a observa cu stricteță formula regulamentară, de 8 zile după ținerea fiecărei adunări. Răul obicei de până acum produce dis-

ordine în menajarea celor mai vitale interese ale Secției Județene. E ultima recercare făcută fără amintirea renitențelor. Indolența se va țintui la stâlpu cuvenit.

Cristea, secretar general.

INFORMAȚIUNI.

Necrolog. Cu durere ce nu se poate spune în cuvinte, dar care se cunoaște din suspinele noastre, anunțăm pe frații colegi învățători, încetarea din viață a mamei ideale, a bunei și falnicei românce, Eugenia Vidu, soția cinstitului și vrednicului dascăl român Mihail Vidu din Halmagiu. Ne doare mult și suferim alături de vrednicul coleg această lovitură, venită să doboare atâtea nădejdi, să nimicească atâtea speranțe. E o rană adâncă ce nu se mai poate astruca. În suferințele ce ne impresură, căutăm cele mai alinătoare mângăeri, pe cari le împărțăm din inimă sinceră și prietinelui nostru Mihail, rugându-l să le primească fiind venite din inimi ce simt la fel cu a sa.

Celei ce ne-a părăsit așa de timpuriu, îi dorim odihnă lină în pământul patriei române.

În vederea pregătirii proiectului de lege pentru unificarea și organizarea învățământului primar și normal primar din întreagă țară, ministerul instrucțiunii a numit două comisii, cari vor lucra dela 17 Martie c. sub președinția d-lui G. G. Antonescu, profesor universitar.

Se anunță colegilor că la librăria Kerpel se află de vânzare harta județului Arad, colorată. Prețul 5 lei.

O rugăminte colegilor.

O ceată de învățători însuflețiți de dorinți bune, au luat laudabila inițiativă de a așeza pe temelii trainice un institut economic-financiar cu sediul în Cluj, care institut alături de altele să mână mai cu putere și folos progresul economic al poporului nostru. Svârcolirile demne ale acestor idealști dascăli să îndreaptă către mulțimea mare a muncitorilor culturali, îndemnându-i să se apropie cu obolul la punerea temeliei acestei instituții cu menire așa de nobilă, așa de desinteresată. Cu nădejdea în înțelegerea rostului ce se urmărește, o caldă rugăminte adresez colegilor treziți la nouă viață să subscrie acțiuni pentru acest institut, ajutând nu numai tagma din care fac parte, ci și pe acei cărora le dau din suflet curat vitalitatea culturii naționale.

Prospectele de emisiune fiind trimise multor colegi îi rog să convoace de urgentă pe toți învățătorii mai apropiați și ai îndruma cu vorba și fapta la realizarea acestui gând bun. O acție e socotită în 250 Lei. Institutul va purta numele de „Banca Învățătorilor”. Detalii se dau din partea dlui Andreiu Pora dir. „Casei Învățătorilor” Cluj.